No. 244. ANNO 1848. **ARNHEMSCHE COURANT.** Donderdag 23 November.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 18 *nov.* De Sleeswijk-Holsteinsche quaestie, die gedurende eenen zoo geruimen tijd gansch Duitschland in rep en roer heeft gebragt, is sedert de jongste gebeurtenissen in Oostenrijk en Pruisen eenigermate op den achtergrond gesteld, maar is nog verre van beslist te zijn. De officiëele berigten, hier uit Kopenhagen ontvangen, zijn niets minder dan bevredigend en laten met grond vreezen, dat na den afloop van den wapenstilstand, Denemarken de vijandelijkheden hervatten zal. Volgens dezelfde mededeelingen worden, zoowel daar als in Zweden en Noorwegen, reeds de voorloopige toebereidselen gemaakt, en wel in de eerste plaats door de vermeerdering der zeemagt, waaraan het Duitschland zoo zeer ontbreekt, en hetgeen deszelfs zwakke zijde is en nog langen tijd blijven zal. Reeds telt de Deensche marine 7 liniescheppen met 566 vuurmonden, 9 fregatten met 408, 4 korvetten met 86, 5 brikken met 70, 3 schooners met 20, 3 kotters met 12 stukken geschut, een groot aantal kanonneerbooten en bombardeersloepen en wijders 6 oorlogs-stoomvaartuigen. De Zweedsche marine bestaat uit 21 liniescheppen, 8 fregatten, 8 kleinere oorlogsvaartuigen en over de 200 kanonneer- en bombardeerbooten, waarbij nog, zoo noodig, de regering over een beduidend aantal Noorweegsche oorlogsvaartuigen kan beschikken.

Frankfort, 20 *nov.* Er zijn verscheidene interpellatiën aangekondigd, waaronder de volgende:

De heer *H. Simon* vraagt, of het waar is, dat de heer *Bassermann* zich op het onwettig standpunt der kroon gesteld heeft (door diens terugkomst opgehelderd), en voorts of het waar is dat het verzwakte aanzien der Duitsche Nationale Vergadering tot volharding op den ingeslagen weg misbruikt, de om Berlijn staande Pruisische troepen tot Rijkstroepen verklaard, en generaal *von Wrangel* tot Rijksbevelhebber benoemd zou zijn.

De heer *Förster* interpelleert het ministerie in denzelfden geest als de heer *Simon*, doch voegt er nog bij, of het waar is, dat een korps van 15,000 man Hannoveranen als Rijkstroepen in Pruisen zoude binnenrukken. De minister van Oorlog beantwoordt deze vragen onmiddellijk *ontkennender* wijze. (*toejuiching.*)

Hierna is de behandeling der Pruisische quaestie aan de orde van den dag. Het voorstel der commissie is van den navolgenden inhoud:

»De Nationale Vergadering noodigt, ten gevolge van haar besluit, van 14 dezer en met het oog op inmiddels plaats gehad hebbende gebeurtenissen, de centrale magt uit, door middel van de rijks-commissarissen te Berlijn eene benoeming van een ministerie te bewerken, dat het vertrouwen des lands bezit;

»zij verklaart het op de *weigering der belastingen* gerigte, *geheel* onwettig, den Staat in gevaar brengend besluit der te Berlijn teruggeblevene vergadering uitdrukkelijk *van nul en geener waarde;* zij verklaart eindelijk,

»de aan het Pruissische volk toegestane en beloofde regten en vrijheden *tegen elke poging om die aan te randen te zullen beveiligen.*"

Na eene langdurige discussie werd er eene nominale stemming over alle voorstellen gevorderd. In de eerste plaats over het voorstel van den heer *Zell* en mede-onderteekenaren, luidende:

»De Vergadering moge verklaren, dat de Pruisische regering als uitvoerende magt het regt had, en dat het haar pligt was, voor de vrijheid der Lands-Vergadering en de persoonlijke zekerheid harer leden de noodige maatregelen te nemen, dat evenwel de onder voorwendsel van deze bedoelingen bevolene verlegging naar Brandenburg met het wezen en de regten van zulk eene vergadering strijden; diensvolgens noodigt de Vergadering de centrale magt uit:

1o. Bij de Pruisische regering aan te dringen om aan de voortzettingen der beraadslagingen te Berlijn geene verdere beletselen in den weg te leggen;

2o. Zich met een ministerie te omringen, dat het vertrouwen des volks geniet;

3o. Tot de nadrukkelijke ten-uitvoer-legging der bovenstaande besluiten de noodige maatregelen te nemen.

Dit voorstel wordt met 273 tegen 184 stemmen verworpen.

Daarna wordt er gestemd over het *voorstel der commissie* en wel in drie onderdeelen. Het eerste gedeelte aldus luidende;

»De Rijks-Vergadering noodigt, ten gevolge harer besluiten van den 14den dezer en met het oog op de voorgevallene gebeurtenissen, de centrale magt uit door de te Berlijn aanwezige Rijks-commissie eene benoeming van een ministerie, hetwelk het vertrouwen des lands geniet, te bewerken",

wordt met 393 tegen 6 stemmen *aangenomen*, 24 medeleden hebben zich aan de stemming onthouden.

Het tweede gedeelte,

»zij verklaart het tot weigering der belasting genomen, geheel onwettig en den staat in gevaar brengend, door de te Berlijn teruggeblevene Vergadering genomen besluit, uitdrukkelijk *van nul en geener waarde*",

wordt met 276 tegen 150 stemmen *aangenomen.*

De bekendmaking dezer stemming had plaats onder krachtig protest der linkerzijde, die eene door ongeveer 130 leden geteekende verklaring overhandigen: dat zij bij het derde gedeelte, hetwelk niets meer dan eene algemeene uitdrukking bevat, zich van de stemming zoude onthouden, en het derde gedeelte:

»zij verklaart eindelijk, dat zij de aan het Pruisische volk toegestane en beloofde regten en vrijheden tegen elke poging eener aanranding zal beschermen,"

wordt met 277 tegen 2 stemmen *aangenomen.*

Leipzig, 19 *nov.* Gisteren hebben ook in deze stad eenige ongeregeldheden plaats gevonden, wegens de ontwapening der vrijscharen. Een der volksleiders werd in hechtenis genomen, doch later weder in vrijheid gesteld. De rust is thans reeds weder hersteld.

Triëst, 7 *nov.* De gemeenteraad heeft geweigerd aan het bevel van ons provinciaal bestuur gevolg te geven, en de verkiezing van een nieuwen volksvertegenwoordiger uit te schrijven: »Het zenden van afgevaardigden naar Frankfort", zegt een Italiaansch blad te dezer stede, »bij den tegenwoordigen stand van zaken zoude, zonder de belangen onzer stad in aanmerking te nemen, eene vijandige daad zijn tegen de Oostenrijksche monarchie, of ten minste tegen hare integriteit; men behoorde veeleer hen, die zich aldaar bevinden, terug te roepen, naardien zij hunnen pligt, die hun eene plegtige protestatie gebood, niet vervuld en hunnen post uit eigene beweging niet verlaten hebben." Zoodanig is in het algemeen het gevoelen der gematigde Italianen: dit zal ook door de Slawen te Triëst gedeeld worden. De ultra-Italianen moeten des te meer tegen de besluiten der Frankforter Vergadering verbitterd zijn, daar zij eene geheele aansluiting van Triëst aan Italië beoogen. Maar ook de hier wonende Duitschers zien met bange bezorgdheid de nieuwe verwikkelingen te gemoet, welke de bedoelde besluiten de Oosterijksche regering en de stad zullen verwekken.

In Istrië wordt zoodra een vijandelijk oorlogschip de kust nadert, onmiddellijk de staat van beleg verklaard. Men is op het spoor gekomen van eene Hongaarsch-Venetiaansch-Sardinische triple-alliantie. Een Hongaarsch legerkorps zoude Fiume innemen, op Sardinische schepen ingescheept worden en, in vereeniging met de Venetiaansche oorlogsmagt, Istria Triëst en Frioul veroveren. De uitval op Mestre was slechts het voorspel dezer onderneming die ongetwijfeld zou zijn uitgevoerd wanneer de gebeurtenissen te Weenen eene andere wending hadden genomen.

Weenen, 16 *nov.* *Messenhauser* heeft geene genade verkregen, alleen is hij gefusilleerd in plaats van opgehangen. Heden morgen had zijne teregtstelling plaats. De veroordeelde toonde zich ook in zijne laatste oogenblikken moedig. Hij had de drie soldaten tot uitvoering van zijn vonnis zelf genoemd, kommandeerde zelf vuur en stortte dadelijk dood neder. Er waren slechts weinig menschen bij deze teregtstelling tegenwoordig.

— De spoorweg-brug is nog niet weder geplaatst. De treinen van den noordbaan gaan dus slechts tot Florisdorp. Voor vreemdelingen, die hunne passen in orde hebben, is de staat van beleg thans niet hinderlijk meer. Over het algemeen ziet men op straat niet veel militairen meer. De Croaten zijn bijna allen afgemarcheerd. De ontwapening der stad wordt op de strengste wijze voortgezet. Heden morgen 10 ure is de laatste termijn verstreken; wanneer na dien tijd nog wapens bij iemand worden gevonden, dan wordt hij volgens het standregt behandeld. Er moeten echter nog wapens teruggehouden zijn; zelfs worden eenige huizen reeds aangewezen, waar een onderzoek zal plaats vinden. De witte vlaggen wapperen nog uit vele woningen; de zwart-gele op den St. Stephanus-toren.

Alle ooggetuigen komen daarin overeen, dat *Messenhauser* den dood kalm en moedig heeft ondergaan. Hij ontving het salvo staande, niet geknield, terwijl de loopen van de drie op hem gerigte geweren naauwelijks een voet van zijne borst verwijderd waren.

De meerderheid van de naar Kremsier bijeengeroepen Rijksdag zal de vernietiging der militaire heerschappij als hare eerste werkzaamheid beschouwen. Bovenal zal men zich haasten de staatsregeling te voltooijen, om alsdan door de troepen, daarop den eed te doen afleggen. Aan de Keizerlijke staats-drukkerij zijn in het slot te Kremsier 12 Kamers aangewezen.

Omtrent het nieuwe ministerie kan ik u nog niets met zekerheid mededeelen. Te Kremsier wilde men intusschen gisteren weten, dat *Wessenberg* president-minister zoude zijn, zonder eene bijzondere portefeuille.

Berlijn, 19 *nov.* Het ministerie *Brandenburg* heeft aan alle opper-regeringen eene circulaire gerigt, waarin zij aangemaand worden, om allen, die weigerachtig mogten zijn de belastingen te betalen, krachtens het ten dezen door de Nationale Vergadering genomen besluit, met alle wettige middelen daartoe te dwingen, met inachtneming echter van toegevendheid jegens hen, die slechts uit onvermogen in de verschuldigde voldoening der belastingen achterwege blijven.

Ter voorkoming van verkeerd[illegible]uchten [illegible] het hoofdbestuur van de Staats[illegible]d-a[illegible]tisa[illegible]kas bekend gemaakt, dat zij hare b[illegible] slechts [illegible] dagen gestaakt heeft, omdat [illegible]gebouwen [illegible] militaire magt gerequireerd [illegible] en dat [illegible] betaling binnen weinige dagen [illegible].

— De generaal *von Wrangel* is bevorderd tot werkelijk generaal der kavallerie, Graaf *Brandenburg* tot denzelfden rang.

— De auditeurs der in Berlijn a[illegible]ge troepen hebben ten stelligste geweigerd, [illegible] vonnissen over burgerlijke personen te vellen [illegible] wegens overtredingen van *von Wrangels* [illegible]atiën aangaande den staat van beleg in he[illegible] genomen zijn. Tot het uit den weg ruimen [illegible] bezwaren, heeft de generaal *von Wrangel* een door al de ministers onderteekende kabinets-order medegedeeld, waarin hij gemagtigd wordt, militaire vonnissen, zelfs wanneer zij de doodstraf bevatten, in plaats van den Koning te bekrachtigen en te doen voltrekken.

Keulen, 18 *nov.* De stedelijke regering alhier, heeft met eenparigheid van stemmen tot een adres aan den Koning besloten, waarin zij verzoekt, dat het ministerie *Brandenburg* moge aftreden en in deszelfs plaats een ander moge benoemd worden, dat het vertrouwen des volks bezit. Daar de rust te Berlijn niet gestoord wordt, meenden adressanten te mogen verzoeken, dat ook aan de verplaatsing der Nationale Vergadering naar Brandenburg geen gevolg mogt worden gegeven.

Eene deputatie, belast om den Koning dit adres te overhandigen en Z. M. mondeling nopens den toestand des lands in te lichten, is reeds heden naar Berlijn vertrokken en zal met vele gedeputeerden uit andere steden der Rijnprovincie zich te Potsdam vereenigen.

Keulen, 21 *nov.* Volgens alhier ontvangene *zekere* berigten heeft de *Nationale Vergadering te Frankfort* met 276 tegen 150 stemmen, alzoo met eene meerderheid van 126 stemmen de door het te Berlijn geblevene gedeelte der Pruisische Nationale Vergadering uitgesproken *weigering* der *belastingen* voor ONWETTIG verklaard.

Stuttgart, 17 *nov.* De ministeriëele krisis heeft gelukkig een einde genomen doordien de Koning zegt men, jaarlijks 300,000 gulden van zijn inkomen wil afstaan en wel 200,000 gulden voor altijd en 100,000 gulden tijdelijk.

FRANKRIJK.

Parijs, 19 *nov.* De vereenigingen voor de verkiezing van den President der Republiek worden menigvuldiger.

Men leest in den *Evénement:*

»Eene groote kiezersvergadering heeft gisteren avond in de *manége Duphot*, onder voorzitterschap van generaal *Montholon* plaats gehad, wegens de verkiezing voor het presidentschap der Republiek. In deze vergadering, waar de beste orde heerschte, waren meer dan 5,000 burgers tegenwoordig. Door onderscheidene sprekers is de candidatuur van *Louis Napoléon*, onder eene algemeene toejuiching, levendig ondersteund. Men zegt dat generaal *Montholon* dingsdag aanstaande eene andere nog talrijker vergadering zal presideren."

De *National* deelt van haren kant de vorming mede eener republikeinsche vereeniging, onder voorzitterschap van den heer *Buchez.* Zij heeft reeds eene vergadering gehouden.

— Mgr. *Fayet* heeft den kardinaal-bisschop van Arras, mgr. *de la Tour d'Auvergne* tot de candituur van generaal *Cavaignac* teruggebragt. Deze prelaat heeft aan de geestelijken in zijn bisdom eene circulaire gezonden in denzelfden geest als het mandement van mgr. *Fayet* aan de bisschoppen van Frankrijk. Zij is van den volgenden inhoud:

»Zeer waarde medearbeiders,

»De geestelijkheid is geroepen tot de verkiezing van den President der Fransche Republiek mede te werken.

»Als burgers en als bedienaren van de altaren van den levenden God, moeten wij geen ander doel voor oogen hebben, dan het waarachtig geluk van ons dierbaar en schoon vaderland.

»Laat ons bedenken dat, zoo de vinger Gods zich op eene opmerkelijke wijze in de omwenteling van 24 februari heeft getoond, wij het deel, dat er eenige menschen aan hebben willen nemen om er hun werk van te maken en haar tot hun voordeel aan te wenden, moeten vergeten: en met regt alleen de werking der Voorzienigheid in de dingen dezer wereld ziende, gebruiken wij de verkiezing van den President slechts als het eenige middel dat de hemel ons thans overlaat, om de herstelling onder ons te verzekeren van orde, rust, vrede en de handhaving onzer heilige godsdienst.

»Laat ons zorgvuldig de ijdele grootspraak van eenige mannen en hunne valsche beloften mistrouwen, en laat ons den man kiezen, dien ons de liefde voor ons vaderland en onze wijsheid zullen ingeven.

»Velen onzer medebroeders hebben mij gevraagd wien ik kiezen zou. Men heeft er zelfs bij mij op aangedrongen, mij daaromtrent te verklaren.

»Ziehier het antwoord, dat ik mij veroorloofd heb:
»De opvoeding die ik heb ontvangen heeft mij »geleerd dat de dankbaarheid de deugd eener »schoone en edelmoedige ziel is; nooit zal ik onze »redding uit den opstand van junij jl. vergeten. Hier »komt bij dat ik de zoon eens krijgsman ben en »zelf de wapenen een oogenblik gedragen heb: ik »zal dus voor eenen krijgsman stemmen. Ik ken »Frankrijk, ik meen het dus doende te dienen en »het daardoor een bewijs te geven, dat ik het lief »heb zoo als het dit verdient.
»Op deze wijze, mijne zeer waarde medearbeiders, heb ik gemeend mijn gevoelen aan uwe medebroeders te moeten mededeelen. Ik breng het te uwer kennis met de opregtheid van eenen echten Franschman. Indien gij meent dit gevoelen te moeten aannemen, zoo zal ik mij daardoor voorzeker zeer vereerd achten, en ik zou er u te meer om liefhebben, indien gij al de genegenheid mijns harten niet reeds verkregen hadt.
»Ontvang, mijnheer de pastoor, de verzekering mijner opregte hoogachting en toegenegenheid.
»Ch kardinaal *de la Tour d'Auvergne*, bisschop van Arras"
— De democratische dagbladen bevatten heden morgen de volgende mededeeling:
De gedelegeerden van de vereenigingen welke hare vergadering in het Luxembourg hielden, de groote verdiensten door burger *Louis Blanc* aan de zaak van het socialismus bewezen in aanmerking nemende, hebben besloten, na hierover in twee kiezersvergaderingen beraadslaagd te hebben, hem tot candidaat voor het presidentschap der Republiek aan te nemen. Na dit besluit te zijner kennis te hebben gebragt, hebben de gedelegeerden der vereenigingen van burger *Louis Blanc* het onderstaande antwoord ontvangen.
»Geachte Vriend,
»In de candidatuur, die gij mij aanbiedt, zie ik met erkentelijkheid het getuigenis eener sympathie, die mij diep heeft getroffen. Maar ik ben er zeker van, dat gij met mij van oordeel zijt dat er geen President der Republiek moet zijn, dat het presidentschap een overblijfsel is van de vooroordeelen der monarchie en de laatste toevlugt van hen, die nog aan de herstelling van het Koningschap durven denken. Dat het dus de eerste pligt van alle ware democraten behoort te zijn zoo spoedig mogelijk eene herziening der Constitutie te doen plaats hebben en alle krachten in te spannen om bepaaldelijk het artikel betrekkelijk het presidentschap te doen terugnemen.
»Indien mijn naam u geschikt voorkomt als eene protestatie tegen den titel en de magt van den President der Republiek, dan geef ik u volgaarne vrijheid daarvan gebruik te maken, mij gelukkig achtende, dat gij mij wel hebt willen verkiezen om onze groote familie van het Luxembourg te vertegenwoordigen.
»Heil en broederschap. *Louis Blanc.*
»*Londen*, 15 november 1848."
Het getal der socialistische candidaten vermeerdert dus dagelijks, en voor deze kleur hebben wij thans de burgers *Ledru-Rollin*, *Raspail* en *Louis Blanc*. Welligt zullen wij burger *Caussidière*, van wien nog geene sprake geweest is, ook spoedig op de lijst zien prijken.
— De wapensmeden en wapenhandelaren dezer stad hebben eenige gedelegeerden belast met het doen van stappen bij de regering om eene zekere schadevergoeding te krijgen, voor de wapenen die hun tijdens den juni-opstand ontvreemd zijn; gisteren hielden zij eene bijeenkomst om het rapport dezer gedelegeerden te hooren, hetwelk zeer ongunstig luidt; de stappen, die zij bij het gouvernement gedaan hadden, hebben geenerlei gevolg gehad, en zelfs zijn verscheidene vragen geheel zonder antwoord gebleven.
— De *Révolution démocratique et sociale* zegt: Reeds sedert verscheidene dagen brengt de heer *Thiers* den nacht niet meer door in zijn hôtel. Geruchten loopen, dat hij vreest, bij nacht opgeligt en naar Senegal getransporteerd te worden. Moet men hieruit afleiden, dat er eenig *coup d'état* beraamd wordt, tegen die leden der regterzijde van de Nationale Vergadering, die aanhangers van *Bonaparte* zijn geworden?

Binnenlandsche Berigten.

† *Amsterdam*, 23 nov. De *liberale* commissie voor de *liberale* verkiezingen naar het *liberale* programma, zal aanstaande vrijdag verslag geven van hare werkzaamheden. Naar men nu reeds verneemt is zij haar mandaat ver te buiten gegaan. *Zij* toch, zegt men, heeft bij meerderheid van stemmen bepaald, wie kandidaten zullen wezen en schijnt zelfs daarbij de districten te hebben aangewezen, voor welke ieder kandidaat zal optreden. Het moet bij die stemming wonderlijk zijn toegegaan. Zoo moet men tegenover den persoon, dien men verlangde, altijd een ander, veel onbeduidender hebben weten over te stellen, om de eindbeslissing des te zekerder te maken. Het verslag zal natuurlijk omtrent dat alles opheldering geven. Zoo veel schijnt thans reeds te blijken, dat de commissie, welke in haar programma openbaarheid van den raad verlangt, wel hare eigene zittingen openbaar had mogen houden. En wie zullen nu de liberale kandidaten wezen? De kandidaten van de *Amsterdamsche Courant*, met uitzondering van de heeren *Sterling* en *van Naamen*, te weten: voor de Tweede Kamer, de heeren *Godefroi*, *Backer*, *F. A. van Hall*, *Baud* (cultures) en zekere heer *Heemskerk*, die de Amsterdamsche handel zal representeren (!), en voor de Eerste Kamer, de heeren *D. J. van Lennep*; *Borski*, *van der Hoop*, *Romunde* enz. Ik zal niet over elk dezer heeren in het bijzonder vooralsnog uitweiden. De meesten zijn ten goede of ten kwade bekend. Van de onbekenden kan men alleen zeggen dat zij nimmer eenig politiek leven hebben getoond, maar zeer gesteld zijn op posten en commissiën. Zij, die geen vertrouwen hadden noch in het flaauwe programma, noch in de kleurlooze meerderheid der oproepers, die zich thans aan de conservativen heeft aangesloten, hebben zich dus niet vergist, en het ware te wenschen geweest, dat men het stelsel der directe verkiezingen niet had beschadigd en verzwakt door het instellen eener commissie, die ten slotte niets zal hebben uitgerigt, want de kiezers-vergadering zal eindigen daarmede, waarmede zij had moeten aanvangen, met het benoemen, door meerderheid van stemmen, van hare eigene candidaten, 't zij in vereenigde vergadering, 't zij districtsgewijze.
's Gravenhage, 20 nov. Den 23sten dezer zullen voor den Hoogen Raad, burgerlijke kamer, de pleidooijen gevoerd worden in de bekende zaak van den aannemer der Apeldoornsche kerk *G. van Berkum* tegen de hooge erfgenamen van wijlen Z. M. den Koning *Willem I*. Reeds geruimen tijd is dit geding aanhangig. De nieuwe vordering die nu ingesteld is en welke thans behandeld zal worden, strekt: 1o. tot afbetaling der restant-aannemings-penningen ad ƒ2[illegible],535; 2o. tot betaling van gedaan werk buiten het bestek ƒ23,941; 3o. tot vergoeding wegens eigendunkelijke naasting van materialen en gereedschappen ad ƒ23,073; en 40 de renten over een en ander volgens de wet; terwijl voorts 's Raads beslissing wordt ingeroepen over zekere onbetaalde cessiën te zamen ƒ11,174. Met veel belangstelling wordt 's Raads definitive uitspraak in dezen te gemoet gezien. De heer mr. *Blussé* zal voor den aannemer en de heer mr. *Delprat* voor de hooge erfgenamen optreden.
's Gravenhage, 23 nov. Bij besluiten van den 21sten dezer, no. 55, 56, 57, 58 en 59 heeft de Koning
1o. eervol ontslag verleend:
aan den vice-admiraal J. C. RIJK, als tijdelijk minister van *Marine* en *Koloniën*; aan den heer mr. D. DONKER CURTIUS, als tijdelijk minister van *Justitie*; aan den heer mr. L. A. LIGHTENVELT, als tijdelijk minister voor de Zaken van de *Roomsch-Katholijke Eeredienst*; aan den heer mr. J. M. DE KEMPENAER, als tijdelijk minister van *Binnenlandsche Zaken*; aan den heer. mr. A. A. baron BENTINCK, als tijdelijk minister van *Buitenlandsche Zaken*; aan den generaal-majoor J. H. VOET, als tijdelijk minister van *Oorlog*; aan den heer mr. P. P. VAN BOSSE, als tijdelijk minister van *Finantiën*; en aan mr. S. baron VAN HEEMSTRA, als tijdelijk minister voor de Zaken van de *Hervormde Eeredienst*;
2o. benoemd:
tot minister van *Marine* den vice-admiraal J. C. RIJK; tot minister van *Justitie* den heer mr. D. DONKER CURTIUS; tot minister van *Buitenlandsche Zaken* den heer mr. L. A. LIGHTENVELT; tot minister van *Binnenlandsche Zaken* den heer mr. J. M. DE KEMPENAER; tot minister van *Oorlog* den generaal-majoor J. H. VOET; tot minister van *Finantiën* den heer mr. P. P. VAN BOSSE; tot minister voor de zaken van de *Hervormde Eeredienst* mr. S. baron VAN HEEMSTRA; en tot minister van *Koloniën* den heer G. L. BAUD, laatstelijk directeur der cultures in Nederlandsch Indië.
3o. bepaald, dat in afwachting van de benoeming van een minister voor de Zaken van de Roomsch-Katholijke Eeredienst, het bestuur van dat departement voorloopig zal blijven toevertrouwd aan den minister van Buitenlandsche Zaken, mr. *L. A. Lightenvelt*;
4o. den minister van Marine, vice-admiraal *J. C. Rijk*, bij besluit van denzelfden dag, no. 55, eervol ontslagen als tijdelijk minister van Marine en Koloniën, uit aanmerking van de diensten in zijne langdurige militaire loopbaan bewezen, benoemd tot kommandeur der militaire Willems-orde;
5o. de heeren mr. *D. Donker Curtius* en mr. *J. M. de Kempenaer*, bij besluit van denzelfden dag, no. 56, eervol ontslagen als tijdelijke ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken, benoemd tot ridders grootkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw, en
tot kommandeurs derzelfde orde de heeren: mr. *L. A. Lightenvelt*, *J. H. Voet*, mr. *P. P. van Bosse* en mr. *S.* baron *van Heemstra*, bij opgemeld besluit no. 56 eervol ontslagen als tijdelijke ministers voor de Zaken van de Roomsch Katholijke Eeredienst, van Oorlog, van Finantien en voor de Zaken van de Hervormde Eeredienst, en
6o. den gezant aan het hof van België, mr. *A. A.* baron *Bentinck*, bij meergemeld besluit no. 56 eervol ontslagen als tijdelijk minister van Buitenlandsche Zaken, benoemd tot minister van Staat.
Rotterdam, 22 nov. Te Oostburg zijn in den loop der vorige week, ongeveer een kwartier uur bezuiden het dorp Eede (4de distrist der provincie Zeeland), op Belgisch grondgebied, tusschen den Graafjanszijdelingsdijk en de Lieve, bij het graven van het uitwateringskanaal naar Heyst, vier el beneden de oppervlakte van den grond, gevonden eenige opmerkelijke beenderen, namelijk: twee olifantstanden, zijnde ongeveer twee el lang, en aan het beneden eind een palm in de doorsnede; nog een zeer groote hoorn en kakebeen; alsook een groote maaltand, wegende, naar men zegt, omtrent drie ned. ponden. Verscheidene nieuwsgierigen gaan dezelve in de herberg bij het Belgisch gehucht Stroobrugge bezigtigen. Men hoopt van bevoegden meer bepaalde wetenschappelijke berigten, ook nopens den bodem van den grond, waarin ze gevonden zijn, te ontvangen. Men meent, dat het de bedding der oude Lieve is. (*M. Ct.*)
— Den 17den dezer is te Texel eene voorloopige vergadering van eenige kiezers gehouden. Er waren 13 heeren tegenwoordig, welke besloten hebben, alle kiezers in het onderdistrict, 164 in getal, tegen aanstaanden vrijdag op te roepen, en alsdan aan te bevelen de heeren *S. A. de Mooraaz*, *G. van Leeuwen* en jhr. *C. van Forecst* als kandidaten voor de Tweede Kamer en voor de Eerste Kamer, de heeren *Matthiessen*, *van Brienen* en *J. C. Baud*.
† *Zutphen*, 23 nov. In eene gisteren gehoudene vergadering van kiezers te Brummen bekwamen als candidaten voor de Tweede Kamer de heer mr. *Tadama* te Zutphen 30 stemmen, de majoor *van Löben Sels* te 's Hage 10 en prof. *Thorbecke* 5 stemmen; en voor de Eerste Kamer mr. *H. J. Thooft* te Zutphen 23, *J. A. J.* baron *Sloet* te Voorst 18, mr. *M. J. de Man* te Nijmegen 14 en baron *van Pallandt van Barlham* 8 stemmen. Denzelfden dag zijn bijna alle kiezers van Gorssel bij een geweest. Als candidaten voor de 2de Kamer bekwam de baron *van Zuylen van Nyeveldt* te Almen 39, prof. *Thorbecke* 8 en de majoor *van Löbensels* 4 stemmen. Als candidaten voor de Eerste Kamer zijn gekozen mr. *H. J. Thooft* en mr. *van Dijk* te Warnsveld. Eenige dagen te voren vereenigde de heer *Tadama* in eene vergadering van kiezers te Voorst 72 stemmen op zich.
Arnhem, 22 nov. Heden zijn alhier per overland-post aangekomen de Javasche Couranten tot den 27sten September.
Bij publicatie van den 8sten dier maand had de Gouverneur-Generaal de havens van Menado en Kema op het eiland Celebes, te rekenen van den 1sten januari aanstaande, tot vrijhavens verklaard. Die publicatie is van den volgenden inhoud:
»De minister van Staat, Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië,
Willende voortgaan aan de productie, den handel en de welvaart der verschillende onder Nederlandsch Indië behoorende bezittingen van den Staat de ontwikkeling te geven, waarvoor zij, elke naar hare gesteldheid, vatbaar zijn.
Overwegende dat, wat de residentie Menado betreft, dit doel best schijnt te kunnen worden bereikt, door dezelve te stellen in het volkomen en ten eenen male onbelemmerd genot der natuurlijke voordeelen, welke zij door hare ligging, de vruchtbaarheid van den grond en de werkzame geaardheid harer talrijke bevolking aanbiedt,
Heeft goedgevonden en verstaan, te bepalen:
1o. dat, te rekenen van den eersten januari 1849, de havens van Menado en Kema, op het eiland Celebes, vrijhavens zullen zijn, alwaar alle goederen zonder onderscheid, en om het even onder welke vlag, vrijelijk zullen kunnen worden in- en uitgevoerd, zonder betaling, hetzij van regten op de lading, hetzij van tonne-, haven- of ankerage-gelden op de schepen, en zonder dat de handelaren aan eenige formaliteit ter zake van in- en uitgaande regten zullen onderworpen zijn;
2o. dat dien ten gevolge het reglement op den invoer, den verkoop en het bezit van vuurwapenen en buskruid, gearresteerd bij besluit van den 8sten augustus 1828, no. 26 (*Staatsblad* no. 58), voor de haven en stad van Menado en van Kema, buiten werking wordt gesteld, en mitsdien aldaar de vrije in- en uitvoer ook van oorlogsbehoeften wordt toegestaan;
3o. dat ook de in- en uitvoer van opium aldaar aan geene regten of restrictive bepalingen onderhevig zal zijn, met dien verstande nogtans, dat elk en een iegelijk zich zal moeten onderwerpen aan de plaatselijke verordeningen, in het belang der amfioenpacht daargesteld of daar te stellen;
4o. dat van de Chinesche jonken, welke te Menado en te Kema worden gelost, niet gevorderd zullen worden de recognitie-gelden, bedoeld bij art. 20 van de publicatie van 28 augustus 1818 (*Staatsblad* no. 58) en de resolutie van 4 october 1819, no. 20 (*Staatsblad* no. 76), noch ook de belasting ten behoeve van het Chinesche hospitaal, voorgeschreven bij resolutie van 5 maart 1832, no. 1 (*Staatsblad* no. 11);
5o. dat op de overige plaatsen in de residentie Menado geene inkomende en uitgaande regten meer geheven zullen worden van goederen, welke met inlandsche vaartuigen te of van Menado en Kema worden in- of uitgevoerd; — zullende op die plaatsen geenerhande op Europeche wijze getuigde schepen worden toegelaten;
6o. dat door den resident van Menado aan vreemdelingen zal kunnen worden toegestaan, zich ter hoofdplaats Menado of te Kema tot het drijven van handel, tot wederopzeggens toe, op te houden.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende," enz.

Bij eene andere publicatie, van 19 september, had de Gouverneur-Generaal kond gedaan;

»dat hij, willende, door opheffing der verbodsmaatregelen op den aan- en invoer van vuurwapenen en buskruid, voor zooverre zulks met de veiligheid dezer overzeesche bezittingen voor alsnog vereenigbaar is, aan den handel en het verkeer in den Indischen Archipel meer gelegenheid tot vrije ontwikkeling geven, — heeft goedgevonden en verstaan, met intrekking en buiten-werking-stelling van alle daarmede strijdige verordeningen, te bepalen:

Art. 1. dat de aanvoer en opslag van vuurwapenen en buskruid in de entrepôts op Java, met bestemming tot wederuitvoer, wordt toegestaan en zulks, ten aanzien van het buskruid, met in-achtname van zoodanige voorzorgen en bepalingen, als daaromtrent door het bestuur zijn of zullen worden genomen;

Art. 2. dat de invoer van vuurwapenen en buskruid in de voor den grooten handel opengestelde havens van Nederlandsch Indië, met uitzondering van Java, Banka en de Molukko, zal kunnen plaats hebben, tegen voldoening van een inkomend regt van twaalf ten honderd der waarde, en van Nederland komende, regtstreeks in Nederlandsche schepen, van zes ten honderd der waarde."

Voor het overige zijn de berigten, in bovengenoemde couranten voorkomende, van geen bijzonder belang.

In de eerste helft van augustus waren in onderscheiden gedeelten van Java, bepaaldelijk in de residentiën Baglen, Banjoemaas en Bezoekie, vele en zware regens gevallen, waardoor de te veld staande gewassen hadden geleden en aan wegen en bruggen aanmerkelijke schade was aangebragt.

Den 2den september was te Batavia en op andere plaatsen eene vrij hevige aanbeving gevoeld, die echter, voor zooveel men tot dusver wist, nergens schade had veroorzaakt.

Den 7den dier maand was een groot gedeelte van den te Soerakarta zeer nabij den kraton gelegen kampong Kaoman door brand vernield geworden.

ARNHEM, *den 22 november.*

In de lijst der hoost aangeslagenen in 's Rijks directe belastingen in Gelderland, gevoegd bij het Provinciaal Blad van dat Gewest, no. 108, en opgenomen in deze Courant van den 19 november jl, no. 241, zijn eenige misstellingen in de namen van sommige personen geslopen.

Namens het Provinciaal Bestuur zijn wij verzocht, dezelve mede te deelen.

Volgnummer.

5. O. W. A. GRAAF VAN BIJLANDT VAN MARIËNWEERD, lees: O. W. A. GRAAF VAN BIJLANDT VAN MARIËNWAERD.
18. B. F. W. baron VAN WESTERHOLT VAN HACKFORT, lees: B. F. W. baron VAN WESTERHOLT VAN HACKFORTH.
33. Jhr. G. E. DOMMER VAN POLDERSFELD, lees: Jhr. G. E. DOMMER VAN POLDERSVELDT.
35. F. E. W. baron VAN BRAKELL, lees: F. L. W. baron VAN BRAKELL.
49. J. P. T. BRANTSEN VAN RHEDERROORD, lees: J. P. J. T. BRANTSEN VAN RHEDEROORD.
58. Dr. J. H. VAN BASTEN BATENBURG, lees: Dr. J. H. A. VAN BASTEN BATENBURG.
59. J. J. TRAKRANEN, lees: J. TRAKRANEN.
60. Jhr. C. J. J. STORM DE 'SGRAVESANDE, lees: Jhr. C. J. J. STORM VAN 'S GRAVESANDE.
68. B. F. baron VAN VERSCHUUR, lees: B. F. baron VAN VERSCHUER.
90. B. J. VERSTEEG, lees: B. J. VERSTEGE.
119. A. HULSTEIJN, lees: A. HULSTIJN.

Mengelwerk.

Varia.

's Gravenhage, 19 november.

Eindelijk heeft de regering nu in de *Staats-Courant* kunnen aankondigen: »dat, ingevolge officiële
»berigten uit Berlijn, de Pruissische regering ten
»volle *bereid* is, om Nederland eene gelijke uitzon-
»dering *te bewilligen*, als aan Groot-Britannie en
»België *bewilligd is*, met opzigt tot eene verhooging
»der regten op de manufacturen, bedoeld bij ko-
»ninklijke ordonnancie van 5 september jl." »Be-
»reids" — zoo vervolgt de *Staats-Courant* — »is te
»dier zake eene briefwisseling door het Pruissische
»gouvernement met de overige Staten van het Zoll-
»verein *geopend*, waarvan de gewenschte uitslag
»spoedig *mag worden te gemoet gezien.*"

Waarlijk! — zoo heeft dan onze diplomatie zich
eindelijk de belangen onzer nijverheid en onzes uit-
voerhandels aangetrokken! Nadat, dank zij den
ijver der Britsche en Belgische diplomatie, de bo-
vengemelde uitzonderingen niet alleen door Pruis-
sen, maar ook door de overige staten van het Zoll-
verein reeds aan Engeland en België *bewilligd* wa-
ren, heeft ons gezantschap te Berlijn démarches ge-
daan om *gelijke* uitzonderingen te bekomen; en
bereids — dat *bereids* is delicieus! — »en *bereids*
»is er te dier zake eene briefwisseling door het Prui-
»sische gouvernement met de overige staten van het
»Zollverein *geopend*." — Opzigtens Engeland en
België is die briefwisseling reeds lang *gesloten*; met
dien uitslag, dat de verhoogde regten aan de Britsche en Belgische expediteurs *bereids* ZIJN TERUGBETAALD. *Onze verzenders mogen zulks nog te gemoet zien.* O ijverige diplomatie! onwaardeerbare minister van Buitenlandsche Zaken!

Daar zijn dan nu waarlijk eenige bezuinigingen voorgesteld! — Men lette intusschen wel dat zij slechts *voorgesteld*, geenszins nog *ingevoerd* zijn; tusschen deze twee handelingen bestaat er een ontzaggelijk onderscheid. Maar zij zijn dan toch voorgesteld: dit bewijst reeds genoeg dat onze finantiën zich in deerniswaardigen toestand bevinden, en dat er spoedig eene buitengewone aanvraag van gelden »mag worden te gemoet gezien." De voorgestelde bezuinigingen echter zijn onvoldoende: dat geeft mij hoop dat wij nog niet volkomen bankroet zijn.

Onvoldoende zijn vooral de bezuinigingen op het departement van Buitenlandsche Zaken. Het traktement van onzen gezant te Brussel zal, *nota bene*, slechts met duizend gulden worden verminderd! Van de zorg des barons BENTINCK, als minister van Buitenlandsche Zaken, voor denzelfden baron BENTINCK, als gezant te Brussel, had men trouwens, niet veel meer kunnen verwachten. De heer BENTINCK wenscht weder naar Brussel terug te keeren, en, natuurlijk, met hoe meer hoe liever traktement. Tegenwoordig bedraagt dat 24,000 gulden: voor minder dan *f* 23,000 kan hij het onmogelijk doen! De Belgische gezant te 's Gravenhage — ontvangt geen hooger traktement dan 25000 franken; ongeveer twaalf duizend gulden; de heer BENTINCK vindt dat hij te Brussel het dubbele hebben moet. Hij kan dus onmogelijk op het gezantschap in België meer dan duizend gulden bezuiniging voorstellen. Daarentegen — »van andermans leder is goed riemen snijden" — wil hij wat meer laten vallen op onze gezantschappen in Engeland, in Oostenrijk, in Pruissen, in Frankrijk. In Engeland, wel is waar, kan men ook niet veel vermindering voorstellen, want daar zit die waarde graaf SCHIMMELPENNINCK, die te St. Petersburg eene extra toelage, van *f* 10,000 geloof ik, pleegde te trekken wegens zijn legioen kinderen. Daarbij heeft zijn Hoog Geboren zich, in den laatsten tijd, dan ook zoo verdienstelijk gemaakt als president van het ministerie 't welk onze grondwets-herziening zes weken ophield, dat het barbaarsch wezen zou, hem veel af te nemen. Hij ondergaat dus slechts eene reductie van *f* 4000; zijn traktement zal van *f* 36,000 op *f* 32,000 worden gebragt. *Le pauvre homme!* De Belgische gezant te Londen ontvangt 40,000 franken, omstreeks 19,000 gulden. Aan den onzen wil men er voortaan *f* 32,000, dat is *dertien duizend gulden* meer geven. Waarom? Ginge het uit de particuliere kas des Konings, de vraag zou onbescheiden kunnen worden geacht; maar uit 's lands kas, uit de duur opgebragte gelden der natie — was het de heer J. M. DE KEMPENAER, of was het de heer DIRK DONKER die zeide dat aan elken gulden een zweetdroppel des volks kleefde? — uit de duur opgebragte gelden der uitgemergelde natie genomen wordende . . . waarom moest dan onze gezant te Londen *dertien duizend gulden* meer hebben dan de Belgische gezant aldaar?

Te Parijs stelt men voor, onzen gezant *f* 10,000 minder te geven; daar deszelfs traktement *f* 30,000 bedroeg, zou het dus voortaan *f* 20,000 beloopen. Waarom al weder zooveel meer dan de jaarwedde van België's gezant in Frankrijk? deze ontvangt 25,000 franken, dat is 12,000 gulden? Waarom moet de onze dan met een surplus van 8000 guldens, van bovengemelden aard, worden toegerust?

De traktementen onzer gezanten in Oostenrijk en Pruisen kan men niet besluiten met meer dan *f* 7000 te verminderen. Van *f* 25,000 zullen zij dus op *f* 18,000 worden gereduceerd. Men legt hun derhalve wederom *f* 6000 meer toe dan de Belgische regering het aan hare gezanten aldaar doet; die er al weder hoogstens 25,000 franken ontvangen De Belgische regering, welke te Weenen niet meer, maar ook niet minder zaken dan de onze te behandelen heeft, besloot onlangs dat er geen bezoldigd gezantschapssecretaris te Weenen zijn zou. Het geheele Belgische gezantschap kost er dus slechts 25,000 franken; wanneer althans, hetgeen ik niet kan verzekeren, het traktement van den heer O'SULLIVAN DE GRASS *zoo veel* bedraagt. Welligt heeft hij slechts 20,000 franken; aanvankelijk, althans, als minister-resident naar Weenen gezonden, kreeg hij later wel den titel maar niet het traktement van gevolmagtigd minister. Wat daarvan zij, in stede van de *f* 20,000 welke ons bezuinigings-ministerie aan ons gezantschap te Weenen wil bekostigen, (*f* 18,000) voor den gezant; *f* 2000 voor den secretaris) zou men zeer goed kunnen volstaan met er *f* 10,000 aan een zaakgelastigde te geven. Al wat men aan onze zending in Oostenrijk meer besteedt, is verspild.

Belagchelijk is wijders de bezuiniging van *duizend gulden*, welke op ons gezantschap te St. Petersburg wordt voorgesteld. Belagchelijk is zulks, vooral, wanneer men in aanmerking neemt dat de regering zelve dit gezantschap van zoo weinig belang acht, dat zij het aan den baron MOLLERUS overlaat die de reputatie zijner nietigheid nog meer staafde, tijdens de uitvaardiging der keizerlijke ukaze welke onzen handel zoo duur te staan kwam. Aan een gezantschap nu, door zoodanig persoon gevoerd, en die buitendien jaarlijks 6 à 8 maanden verlof pleegt te genieten, zijn thans, zoo ik mij niet bedrieg, *zes en veertig duizend guldens* jaarlijks toegelegd. En daarop kan men niet meer dan *f* 1000 besparen!

Indien echter de gezant jaarlijks zes maanden verlof kan hebben zonder dat zijn plaats anders vervuld wordt dan door den gewonen secretaris, zoo is het blijkbaar dat *één* persoon er genoegzaam is en wij er geen twee behoeven. Wilde men hier dus de wezenlijke belangen onzer diplomatie en tevens die onzer schatkist behartigen, zoo kon men te St. Petersburg, ons gezantschap opdragen aan een minister-resident, op eene jaarwedde van *f* 20,000. Dit ware eene besparing van *f* 26,000; terwijl er toch wel geen redelijke twijfel kon bestaan of een bekwaam en ijverig minister-resident er onze belangen zoo goed behartigen zou als de secretaris van legatie graaf VAN BIJLANDT, plus, gedurende eenige maanden des jaars, de baron MOLLERUS.

Het is te hopen dat als de begrooting voor het departement van Buitenlandsche Zaken aan de Kamer zal worden voorgelegd, deze eindelijk perk zal weten te stellen aan de verwaarloozing onzer belangen en de verkwisting onzer gelden, waardoor het zich zoo bijzonder onderscheidt.

Terwijl het volk onder den druk der belastingen gekromd gaat, worden er duizenden en tien duizenden *verspild* aan diplomaten, wier dépêches, wierden zij publiek gemaakt, eene kreet van verontwaardiging over derzelver nietigheid zonden doen opgaan.

En het is in eenen tijd, gelijk Europa thans beleeft, dat onze buitenlandsche belangen aan zulke hoofden blijven toevertrouwd!

Ingezonden Stukken.

Aan de kiezers in het kiesdistrict Elst.

Toen wij ons vertoog, geplaatst in de *Arnhemsche Courant* van den 12den dezer, schreven, ontvingen wij de courant van den vorigen dag. Daarin lazen wij dat men er te Tiel op gesteld scheen de slechtste keuze van allen te doen, dat men daar het oog had gevestigd op een ultra conservatief rijmelaar, bekend als een der grootste ijveraars tegen alle staatshervorming en grondwetsherzieningen, en wiens lierzang op de grondwets-herziening in 1840 zeker eene schoone aanbeveling was.

Kon het anders dan dat ons echt vaderlandsch gemoed bewogen werd, dat vreeze ons bekroop? Wij wisten toch wat Abderitische kleingeestigheid vermag, en dat een klein stadje ligt in beweging te brengen is, wanneer men de ijdelheid streelt; — rondbazuint dat men zich moet doen gelden; — dat men den Phenix der Phenixen in zijn midden gevonden heeft.

Die vrees uitteden wij aan het slot van ons stuk, en die vrees is, helaas, bewaarheid.

Het *Tielsch Stads- en Arrondissements Weekblad* heeft eene lange lijst der deugden van den heer ENGELEN gegeven, geestig en naar waarheid in de *Arnhemsche Courant* van den 14den dezer ten toon gesteld. In een bijvoegsel van dat blad wordt de benoeming van den heer ENGELEN aangepreekt. De heer ENGELEN zelve heeft zich de zaak aangetrokken. In deze courant geeft hij eene definitie van conservatismus, en zegt overtuigd te zijn *dat alléén door eene geheele herschepping van ons belastingstelsel, op vereenvoudiging en bezuiniging gegrond, het toenemend verval, ja de geheele ondergang, inzonderheid van den burgerstand, kan voorkomen worden.* Deze overtuiging kan de ultra-conservatiefste man, zonder verloochening zijner beginselen, afleggen. In ons belastingstelsel ligt niet de vraag of men liberaal, conservatief of reactionair zij, maar daarin of men de beginselen van politieke ontwikkeling en vooruitgang, welke in de grondwet zijn nedergelegd, al of niet met ijver wil voorstaan. En hierover bewaart de heer ENGELEN het diepste stilzwijgen.

De *Tielsche Nieuwsbode* schaart zich in no. 46 bij het *Weekblad*, en de zanger der *Kusjens* is de eenige waardige man om in het district Elst gekozen te worden.

Een zekere L. maakt zich in dat nommer geweldig boos, en toont daardoor reeds dat hij ongelijk heeft. Hij beschuldigt ons van jezuitismus en dat eigenbelang bij ons werkzaam is. Foei, L., dat staat u niet fraai. Ge weet immers wel, dat het courantje, waarin gij schrijft, tot motto voert: *Honni soit, qui mal y pense!* Doch L., gij slaat den bal geheel mis. Geen eigenbelang drijft ons. Wij begeeren voor ons zelven niets. Wij ijveren slechts en strijden voor goede keuzen door de kiezers te doen. Deze trachten wij slechts voor te lichten. De redactie der *Arnhemsche Courant* kent ons en kan de verzekering geven dat wij niets voor ons, of de onzen verlangen. (1) De waarheid, wij schreven het reeds vroeger, gaat bij ons boven alles. Daarom willen wij dan ook hier gaarne verklaren, dat wij ons vergisten, toen wij schreven dat de heer ENGELEN zijn lof-, lier- of welken anderen zang dan ook, die de grondwets-herziening van 1840 ten onderwerp had, nederig aan den Koning heeft opgedragen.

Doch wat doet dit ter zake?

Het eenige, waar het hier op aankomt, is dat nageleefd worde, wat het *Tielsche Weekblad* zelve wil

---

(1) Het zal wel niet noodig zijn, dat wij deze verklaring hier nog nader staven. Wij openen onze kolommen niet dan voor mannen van wier ervaring en goede trouw wij zeker zijn. RED.

door de aanhaling der woorden van LIPMAN: »Elke vereeniging van kiezers bedenke dat de eer van hun kiesdistrict verbonden is aan de waarde der aldaar uit te brengen keuze, gelijk de zedelijke verantwoordelijkheid voor die keuze op het geheele kiesdistrict rust. Elk kiesdistrict stelle zich hier voor *den besten kandidaat te kiezen*, opdat er alzoo tusschen alle kiesdistricten in Nederland eene eervolle wedstrijd geboren worde, waarvan het vaderland in de voortreffelijke zamenstelling zijner vertegenwoordiging ruimschoots de vruchten en den roem geniete."

Dat willen wij ook, en dat verwachten wij, dat verwachten alle waarachtige weldenkenden in het land van u, kiezers in het kiesdistrict Elst.

Wij willen niet drijven, wij willen slechts leiden. Daarom komen wij niet terug op hetgeen wij van den heer DE MAN hebben gezegd. Dit merken wij echter op, dat de feiten, waarop onze redeneringen rusten, niet wedersproken zijn. Of die redeneringen juist zijn, laten wij ter beoordeeling aan u over.

Doch wat weet gij, wij vragen het met vertrouwen, van den heer ENGELEN als politiek man?

Immers niets, volstrekt niets, dat gunstig is te noemen.

Doch dit weet gij, dat het de Tielenaren niet te doen is *om den besten candidaat te kiezen*, maar iemand, die locale belangen zal voorstaan. Blijkens het *Tielsche Weekblad* van den 17den dezer zijn het de beide stadsbladen (*Weekblad* en *Nieuwsbode*) oneens over de gronden, op welke de heer ENGELEN behoort aanbevolen te worden. Het eene wil de aanbeveling ontleenen van de omstandigheid, dat de heer ENGELEN is *stadgenoot*, het andere omdat hij is *districtsgenoot*. Men is het dus oneens of *stads-* dan wel *districtsbelang* op den voorgrond behoort te staan. In alle geval is en blijft locaal belang schering en inslag. Nog fraaijer komt dit stelsel uit in de aanbeveling in hetzelfde weekblad gerigt aan de kiezers van Zalt-Bommel om den heer VAN DAM VAN ISSELT te kiezen. Men is daar niet *onvoorwaardelijk* voor *nieuwe* mannen. Maar is dan de voorwaarde, om *oude* mannen in het district Elst te kiezen, deze dat men er binnen moet wonen? Verder zoude men het, volgens datzelfde weekblad, zeer verstandig en belangeloos (?) van den heer DE MAN vinden, zoo hij van zijn kandidaatschap in het district Elst afzag (dat het geval geenszins is) en hetzelve tot dat van Nijmegen, *zijne woonplaats* beperkte. Wilde men voor den heer DE MAN locaal belang doen gelden, wij zouden die meer, dan in de *woonplaats* van een' *ambtenaar*, vinden in de omstandigheid dat de heer DE MAN behoort tot de voornaamste grondeigenaren, en als zoodanig is Hoofd-Ingeland van Over-Betuwe. Wij zwegen daarvan in onze aanbeveling, omdat het geene aanbeveling is. Maar te Tiel komt de aap steeds uit de mouw: locale, Tielsche — geene algemeene, vaderlandsche belangen wil men vertegenwoordigd hebben.

Werkt gij, kiezers in het district Elst, bekend en geacht door uwe zelfstandigheid, daartoe mede, loopt ge aan den leiband van Tiel, dan laadt gij op u die zedelijke verantwoordelijkheid, welke eene slechte keuze den kiezers op de schouderen legt.

K. W. K. R.

Advertentiën.

Burgerlijken stand.

Van 13 tot en met 20 november.

NIJMEGEN:

Gehuwd: W. Janssen en H. Rutten.

Bevallen: M. de Champs geb. Meijer, Z. — H. Willemse geb. Cloosterman, D. — J de Wilde geb. Swarts, D. — E. Gerritsen geb. Burggrave, Z. — J. E. van Gils geb. Hendriks, Z. — J. M. Mali geb. van den Berg, Z. — H. Gysbers geb. Linders, D. — E. Mulder geb. Voisin, Z. — M. E. Terburgh geb. van Kolk, D. — H. Hulshoff geb. Mullens, D. — H. de Grood geb. Zondag, Z.

Overleden: P. Hermsen geb. Ariens; 43 j. — H. van der Pol, 82 j. — H. G. Ling, 1 j. 10 m. — C. D. Kopp geb. Most, 59 j. — F. X. Kramer, 8 m. — T. Libens geb. Toonen, 86 j. — M. Geurts, 1 j. — P. Leemans, 24 j. — P. Janssen, 70 j. — M. C. Jansen geb. Heisen, 37 j. — A. M. Klein, 13 m. — C. Jansen, wed. R. Jansen, 88 j. — B. M. van Leth, $4\frac{1}{2}$ m. — J. M. Ginnocchio, 2 m.

Marktprijzen.

ROTTERDAM, 20 november.

Tarwe. Jarige witte Zeeuwsche, Vlaamsche, Overmaassche en Flackeesche matig aangevoerd; door weinig of geen orders ter verzending en weinig kooplust der gebruikers, tot 30 cents lager langzaam afgegaan; puike van *f* 8.80 tot 9.20, mindere van van *f* 8 tot 8.60. Nieuwe met een redelijken toevoer mede 30 cents lager; de beste en droogste van *f* 7.80 tot 8.20; middelbare van *f* 7.20 tot 7.60 per mud. Poolsche [illegible] omgang. Voor roode soorten bestonden geene orders ter verzending, aan bakkerij tot lagere prijzen met kleinen handel; 158/2 ℔ jarige Hooglandsche Kleefsche *f* 285; 163/2 ℔ nieuwe dito *f* 280, 285, 161/2 ℔ dito *f* 270; 160/2 ℔ jarige en nieuwe Kleefsche *f* 280; 161/2 ℔ nieuwe dito *f* 262; 158/2 ℔ jarige Bovenlandsche *f* 255; 160/2 ℔ jarige en nieuwe dito *f* 270; 160/2 ℔ nieuwe dito *f* 257; 155/2 ℔ dito *f* 235. — *Rogge.* Nieuwe Zeeuwsche en Vlaamsche weinig aan en tot vorige prijzen iets beter te verkoopen; puike blanke en drooge van *f* 5.30 tot *f* 5.50; mindere en Overmaassche van *f* 5 tot *f* 5.20 per mud. De overige soorten met uitslijtenden handel; 148/2 ℔ jarige Limburger *f* 156; 147/2 ℔ jar. Brabandsche *f* 155; 148/2 ℔ n. Rijn *f* 153, 155; 141/2 ℔ Archangel *f* 147. — *Gerst* weinig aan en prijshoudend; nieuwe Zeeuwsche en Flackeesche Winter van *f* 4 tot *f* 4.20; mindere van *f* 3.80 tot 3.90; de beste Zomer van *f* 3.60 tot 3.80; mindere van *f* 3.40 tot 3.50 per mud. Van de overige soorten 138/2 ℔ jar. Mecklenburger *f* 169 verkocht. — *Haver.* Nieuwe Zeeuwsche en Overmaassche ruimer aan en wel zoo laag, korte van *f* 2.50 tot 3.30, lange van *f* 2 tot 2.40 per mud. — *Boekweit* tot vorige prijzen traag afgegaan op 140/2 n. Noord-Brabandsche *f* 146, 148, 150; nieuwe Rijn *f* 147. — *Paardeboonen* door mindere vraag 30 cents lager; nieuwe Zeeuwsche en Overmaassche van *f* 4.20 tot 4.40. Duiveboonen, kleine *f* 5.40, 5.50; grootere dito *f* 5 5.20. Witte Boonen 25 cents lager van *f* 6.80 tot 7.80. Bruine Boonen mede lager, Walchersche *f* 8 8.10; Zeeuwsche en Goessche van *f* 7 tot 7.80 per mud. — *Erwten* in de blaauwe soorten veel aan en door ontbrekende vraag 50 cents lager; puike n. Zeeuwsche en Walchersche van *f* 7.60 tot 7.80 mindere van *f* 6.80 tot 7.40; graauwe als voren; nieuwe Geldersche van *f* 8 tot 11.50; Zeeuwsche van *f* 6 tot 8 per mud. — *Koolzaad* door meerder begeerte 1 £ hooger; nieuw Zeeuwsch 58 à $58\frac{1}{2}$ £ en puik jarig dito 60 £ verkocht.

SCHIEDAM, 20 november.

Gerst 125/2 ℔ Libau *f* 146. — *Moutwijn* *f* 14. — *Jenever* *f* 17.50; Amsterd. Proef *f* 18.75 zonder de belasting en per Ned. vat zonder fust.

Prijs-Courant der Effecten.

DINGSDAG 21 NOV.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers ten $4\frac{1}{2}$ u.
NEDERL., Werk.Schuld à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$46\frac{1}{8}$	$46\frac{3}{8}$	$46\frac{3}{8}$
» » » 3 »	$54\frac{15}{16}$	$55\frac{1}{8}$	$55\frac{1}{8}$
» » » 4 »	$71\frac{1}{8}$	$71\frac{3}{8}$	$71\frac{3}{8}$
Amortisatie-Syndicaat . » $3\frac{1}{2}$ »	$71\frac{1}{4}$		
Handelmaatschappij . . » $4\frac{1}{2}$ »			
Oostindische Leening . » 4 »	$70\frac{1}{8}$	$70\frac{3}{8}$	
Aand. Rijn Spoorweg . » $4\frac{1}{2}$ »	$76\frac{1}{4}$	$76\frac{3}{8}$	
» Holl. » . . » »			
Leen. » » $4\frac{1}{2}$ »	$86\frac{3}{4}$		
BELGIE. Leening . . . . » $4\frac{1}{2}$ »			
Banc Belge . . . . » $2\frac{1}{2}$ »	$37\frac{1}{8}$		
Roths., Volksvlijt. . . . » $2\frac{1}{2}$ »	$37\frac{1}{8}$	$37\frac{1}{4}$	$37\frac{3}{8}$
SPANJE. Leen. Ard v. £ 85 » 5 »	$9\frac{1}{4}$		
» » » » 510 » 5 »	$9\frac{1}{16}$	$9\frac{1}{8}$	$9\frac{1}{8}$
» Onb.Stukk. » 5 »	$8\frac{13}{16}$		
» . . . . » 3 »	$24\frac{3}{4}$		
» Binn. 6/m. » 3 »	$17\frac{13}{16}$	$17\frac{15}{16}$	$17\frac{7}{8}$
» » kl.st. » 3 »			
Ardoin Coup. . . . . . . » »	$5\frac{9}{16}$	$5\frac{3}{4}$	
Passive . . . . » »			
PORTUGAL. Te Londen » 3 »			
» » » 4 »	24	$24\frac{1}{16}$	24
Binnenl. à 1 conto . . » 5 »			
RUSL. Obl.H.1798/1816, » 5 »	$98\frac{1}{2}$	$98\frac{5}{8}$	
» » 1828/1829, » 5 »	$98\frac{1}{8}$		
Cert. » 1831/1833, » 5 »	$88\frac{1}{2}$		
» » . . . . » 4 »	$77\frac{5}{8}$		
» bij Stieglitz . . . . » 4 »	$76\frac{7}{8}$	$77\frac{3}{8}$	
Inschr. in Assign. . . . » 6 »			
Cert. van » . . . » 6 »	$58\frac{3}{8}$		
POLEN. Certificaten . . » 4 »			
Aand. met Lot fl. 500. » »			
OOSTENRIJK. Metalliek » 5 »	$66\frac{5}{8}$	$66\frac{3}{4}$	
» » $2\frac{1}{2}$ »	34	$35\frac{1}{8}$	
Weener-Bank Goll. . . » 5 »			
» » » . . » 4 »			
AMER. Bank-Act. V.Stat. » »			
Braz. 1824 . . . . » »	$75\frac{1}{2}$		
» £ 200. . . . . » »			
Peru. . . . . » »	$21\frac{3}{8}$	$21\frac{5}{8}$	$21\frac{1}{2}$
Grenada . . . . » »	$11\frac{7}{8}$		
Mexico . . . . » »	$19\frac{3}{4}$		
Venezuela . . . . » »			

Handelm. cont. $135\frac{3}{4}$, $137\frac{1}{4}$, 137; dito $4\frac{1}{2}$ pCt. Resc. op 15 Jan. 1849, $136\frac{3}{4}$, $137\frac{1}{4}$, 137; Spanje, Fr. uitg. $2\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$; N. Stiegl. $76\frac{3}{4}$, 77, $76\frac{7}{8}$; Bl. Griek. $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{7}{8}$; Ecuador $1\frac{1}{4}$, $1\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; Peru coup. *f* $1\frac{3}{4}$.

Effecten-Societeit: Handelm. cont. 136, 138; dito $4\frac{1}{2}$ pCt. Resc. op 15 Jan. 1849, 137; Spanje, Fr. uitg. $2\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$.

De markt in Holl. fondsen blijft voortdurend zeer willig en de prijzen blijven in alle soorten, op nieuw met zeer veel handel, merkelijk hooger dan gisteren. Belg. prijsh.; Spaansche waren beide gezocht; Portugesche iets flaauwer; Russische en Oostenr. zeer vast; Zuid-Amerikaansche zonder merkbaar verschil.

Laatste prijzen ten 5 ure.

Integr. $2\frac{1}{2}$ pCt. $46\frac{5}{8}$; Ard. £ 510, $9\frac{1}{8}$; Binnenl. Spanje $17\frac{7}{8}$; $2\frac{1}{2}$ pCt. Metall. $34\frac{13}{16}$.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 22 Nov. 2 El 8 Palm 5 Duim; gew. 43 D. gev. 0 D.

De prijs dezer courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 1.00 en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.